

**КОЛЕДЖ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

**Музично-педагогічне відділення
Циклова комісія викладачів дошкільних психолого-педагогічних
дисциплін**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи

Оксана КОГУТЮК

«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

12 ФАХОВІ МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:

12.2 МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ

освітньо-професійної програми **Дошкільна освіта**
підготовки **фахового молодшого бакалавра**
за галуззю знань **01 Освіта / Педагогіка**
спеціальності **012 Дошкільна освіта**

Вінниця 2024

Робоча програма освітнього компонента 12 Фахові методики дошкільної освіти:
12.2 Методика організації образотворчої діяльності дітей з підготовки фахових
молодших бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності
012 Дошкільна освіта

РОЗРОБНИК:

Наталія ХОМІЦЬКА, спеціаліст вищої категорії

СХВАЛЕНО

Методичною радою Коледжу фахової передвищої освіти
«29» серпня 2024 р., протокол № 1

Голова _____ канд. пед. наук, доц. Андрій КРИЖАНОВСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Дошкільна освіта
_____ доктор філософії Марина СОРОЧАН

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії викладачів
дошкільних психолого-педагогічних дисциплін
«28» серпня 2024 р., протокол № 1

Голова циклової комісії _____ Ольга КЛИМЕНКО

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти / освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента		
		Денна форма навчання		
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов’язковий		
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта			
Загальна кількість годин - 120	Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр	Рік підготовки: 1, 2-й		
		Семестр: 2, 3-й; 4-й		
		Лекції 30	Семінари 20	Практ. 21
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2с.–1 год., 3с.–1 год., 4с.–2 год.; самостійної роботи здобувача освіти – 1,7		Самостійна робота 49		
		Вид контролю: екзамен		

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета, завдання освітнього компонента

Мета: метою викладання освітнього компонента Фахові методики дошкільної освіти: Методика організації образотворчої діяльності дітей є ознайомлення здобувачів освіти з основами образотворчого мистецтва, особливостями формування у дітей дошкільного віку інтересу до різних видів образотворчої діяльності, розвитку їхніх творчих здібностей; оволодіння сучасними методами організації образотворчої діяльності дітей на різних етапах дошкільного дитинства.

Завдання: основними завданнями вивчення освітнього компонента Фахові методики дошкільної освіти: Методика організації образотворчої діяльності дітей є:

- обґрунтувати сутність методологічних засад курсу;
- формувати у здобувачів освіти уявлення про форми, методи та прийоми навчання дітей раннього та дошкільного віку різним видам образотворчої діяльності в ЗДО та поза його межами;
- розкрити анатомо-фізіологічні особливості образотворчої діяльності дітей дошкільного віку та ознайомити з психологічними передумовами, що зумовлюють готовність дошкільників до естетичного сприйняття творів образотворчого мистецтва;
- формувати уявлення студентів про види і жанри образотворчого мистецтва;
- сприяти удосконаленню художньо-зображувальних умінь здобувачів освіти в галузі живопису, скульптури, аплікації, конструювання; навчити виготовляти різноманітні наочно-методичні посібники для дітей, складати конспекти занять з різних видів образотворчої діяльності;
- спонукати до оволодіння знаннями про особливості розвитку у дітей раннього й дошкільного віку образотворчих здібностей та шляхи формування творчості в їх образотворчій діяльності;
- спонукати майбутніх вихователів ЗДО до самоосвіти та творчого підходу у професійній діяльності.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосовування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здійснення безпечної діяльності.

ЗК8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК9. Здійснення безпечної діяльності.

ЗК10. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

2.2.3. Спеціальні компетентності

СК1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

СК5. Здатність до розвитку у дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

СК9. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.

СК11. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

СК12. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва

СК13. Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14. Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК16. Здатність до виховання у дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП.

РН1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

РН2. Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, з використанням інформаційно-комунікативних технологій, виконувати експериментальні проєкти, курсові роботи.

РН3. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

РН5. Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій.

РН7. Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

РН8. Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

РН10. Знати принципи функціонування системи раннього втручання, розуміти можливості опори на неї у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, дотримуючись професійно-етичних вимог до діяльності фахівця з раннього втручання.

РН12. Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії

РН14. Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН16. Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

РН19. Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН20. Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

РН22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- пріоритетні напрямки сучасної системи освіти;
- особливості розвитку у дітей дошкільного віку образотворчих здібностей і шляхи формування їх творчості в різних видах образотворчої діяльності;
- альтернативні підходи до планування образотворчої діяльності, напрямки інноваційно-пошукової діяльності педагога в галузі цієї методики;
- сучасні методичні технології навчання дітей образотворчої діяльності.

Вміти:

- аналізувати психолого-педагогічну літературу з методики образотворчої діяльності, виходячи з сучасних вимог та досліджень;
- діагностувати естетичний розвиток дітей, їх практичні навички та вміння ;
- планувати роботу з образотворчої діяльності на заняттях та в повсякденному житті;
- складати конспекти занять, тексти дидактичних ігор та вміти проводити їх;
- використовувати різноманітний матеріал та цікаві техніки на заняттях ліплення, малювання та аплікації;
- проводити роботу з обдарованими дітьми, та з дітьми з певними потребами.

3. Програма освітнього компонента

3 СЕМЕСТР

Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні особливості розвитку образотворчої діяльності

Розвиток дрібної мускулатури рук, координації, точності, плавності, ритмічності рухів, зорового контролю за зображувальними діями, як умова становлення зображень у дітей. Розвиток сприймання, мислення, пам'яті, уяви, як основа формування образотворчих здібностей у дітей. Процес становлення образотворчої діяльності дітей у сукупності її складових елементів: мотиви, операційні дії, результат. Фізіологічна періодизація розвитку образотворчих

здібностей у переддошкільному та дошкільному віці. Своєрідність творчості в образотворчій діяльності дитини дошкільного віку. Особливості художніх образів дітей дошкільного віку. Суб'єктивні та об'єктивні умови розвитку творчості дітей.

Тема 2. Образотворча діяльність, як фактор і середовище розвитку особистості

Загально-дидактичні принципи, педагогічні умови та сучасні освітні підходи до організації образотворчої діяльності дітей в закладах дошкільної освіти. Образотворче мистецтво та його різновиди: живопис, графіка, скульптура, дизайн, декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура. Їх роль у розвитку базових якостей особистості та творчих здібностей дитини дошкільного віку. Створення освітнього середовища, як цілісного архітектурного ансамблю закладу дошкільної освіти з використанням «законів краси та гармонії». Облаштування «картинних галерей», експозицій дитячої творчості, кімнат-студій зображувальної діяльності, «музеїв», «світлиць» в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти. Матеріали та обладнання для занять образотворчої діяльності.

Тема 3. Альтернативні підходи до класифікації видів образотворчої діяльності

Малювання, ліплення, аплікація, художнє конструювання – види занять зображувальної діяльності, де образ створюється властивим кожному з них засобами виразності. Особливості їх змісту і технік зображення. Взаємозв'язок різних видів образотворчої діяльності на основі спільного змісту робіт. Спеціальні заняття по ознайомленню дітей з образотворчим мистецтвом, їх характеристика, спрямування.

Тема 4. Зміст Базового компонента дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності

Зміст Базового компонента дошкільної освіти. Інваріантна і варіативна частини. Освітні лінії, їх зміст. Значення програм для забезпечення систематичного і різнобічного художньо-естетичного розвитку дітей. Урахування при укладанні програм провідних принципів і положень розбудови системи національної освіти: демократизації, гуманізації, диференційованого підходу, посилення естетичного та національного компонентів у змісті і засобах художньо-естетичного виховання. Історичний огляд програм дошкільного виховання у розділі художньо-естетичний розвиток. Варіативні програми навчання дітей образотворчої діяльності: «Малятко», «Дитина», «Українське дошкілля», «Впевнений старт», «Я у світі». Парціальні програми, їх зміст, структура, співвідношення навчання і творчості в розвитку образотворчих здібностей.

Тема 5. Інтеграція методів і прийомів для реалізації педагогічної мети в різних технологіях освітнього процесу образотворчої діяльності

Поєднання різних методів і прийомів у реальному педагогічному процесі, їх вибір в залежності від мети, завдань навчання, віку та досвіду дітей. Педагогічна технологія М. Монтесорі «Будинок вільної дитини». Методи технології Вальдорфської педагогіки Рудольфа Штайнера. Методи арт-терапії, релаксопедії. Інтерактивні методи – особистісно-орієнтована педагогічна технологія образотворчої діяльності.

Тема 6. Організація та проведення занять в дитячому садку

Заняття, як основна форма навчання дітей образотворчій діяльності. Особливості організації занять в різних вікових групах. Використання нетрадиційних форм організації заняття.

4 СЕМЕСТР

Тема 7. Форми організації занять образотворчої діяльності

Заняття, художнє експериментування, самостійна образотворча діяльність, індивідуальна робота, гуртки, студії, школи, екскурсії, як основні форми організації образотворчої діяльності в ЗДО. Типи і види занять, гігієнічні та естетичні вимоги до їх проведення. Дидактична структура, зміст і тривалість етапів занять. Самостійна образотворча діяльність (СОД), як засіб самовираження і самореалізації дітей у різних видах образотворчої діяльності. Організація в ЗДО студій образотворчого мистецтва, гуртків, шкіл для поглибленої роботи з дітьми за їх вибором і уподобаннями для розвитку художньо-естетичних інтересів і творчих здібностей.

Тема 8. Альтернативні підходи до планування занять з образотворчої діяльності

Формування базису особистісної культури у дошкільнят в процесі занять з образотворчого мистецтва. Принципи планування. Способи планування. Види планування. Форми планування.

Тема 9. Кольорознавство

Поняття про колір та його властивості. Основні та похідні кольори. Хроматичні та ахроматичні кольори. Кольори на спектральному крузі. Теплі та холодні кольори.

Тема 10. Історія живопису

Види живопису за характером використання фарб. Види живопису за призначенням. Види живопису за тематикою зображення.

Тема 11. Особливості зображення овочів і фруктів

Правила зображення предметів з натури. Малювання натюрморту.

Тема 12. Зображення форм рослинного світу

Послідовність малювання листка, гілки. Малювання простих квітів у перспективі. Малювання дерев різних порід. Характерні ознаки дерев

Тема 13. Зображення форм тваринного світу

Зображення форм тваринного світу. Особливості зображення птахів.3. Особливості зображення риб. 4. Послідовність малювання звірів

Тема 14. Малювання людини

Правила пропорційного зображення людини. Послідовність малювання постаті людини. Малювання голови людини в анфас і профіль.

Тема 15. Сюжетне малювання

Зображення на теми повсякденного життя. Бесіди за картиною. Ілюстрування літературних творів. Малювання інтер'єра. Особливості малювання екстер'єра. Послідовність малювання інтер'єра.

Тема 16. Малювання у різних вікових групах

Поступове здійснення навчально-виховних завдань. Формування умінь проведення ліній різного характеру, зображувати округлі прямокутні форми і використовувати ці умінь під час зображення предметів, побудованих на різних поєднаннях (величини, розміру, форми, ліній). Рекомендована тематика занять.

Тема 17. Аплікація у різних вікових групах

Аплікація. Види аплікації. Матеріали та обладнання. Формування знань дітей про форму предметів, структуру, розмір. Поступове ускладнення в зображенні предметів (від простих односкладових до більш складних за структурою). Складання візерунків в смугі, крузі, чотирикутнику та на силуетних формах. Рекомендована тематика занять. Показ способів утворення зображення і техніки наклеювання.

Тема 18. Конструювання. Види конструювання

Методика навчання конструювання в різних вікових групах. Види будівельного матеріалу за характером пізнання та відтворення дійсності. Види конструювання за характером виконання виробів. Класифікація матеріалів. Особливості організації занять. Розглядання нескладних предметів та споруд. Організація ігор - занять з спорудами. Послідовний показ способів конструювання. Робота за зразком. Керівництво самостійною роботою дітей. Аналіз створених разом з дітьми споруд.

Тема 19. Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва

Сприймання краси навколишнього світу у різних проявах її існування, як засіб розвитку образотворчої діяльності дітей на основі здобутого ними пізнавального і естетичного досвіду. Форми і методи естетичного сприймання дійсності та мистецтва. Опанування художньо-мистецької спадщини рідного краю, відвідування мистецьких музеїв. Методи ознайомлення дітей із творами

образотворчого мистецтва: попередні спостереження, що відповідають змісту творів, бесіди за змістом і засобами художньої виразності творів.

Тема 20. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення

Психолого-педагогічна та культурно-історична характеристика ліплення. Мистецтво скульптури у педагогічній технології розвитку ліплення. Особливості техніки ліплення. Пластичний спосіб, як основа виразного образу в ліпленні. Конструктивний та комбінований способи та їх значення у розвитку особистості дитини. Методика ознайомлення з виразними можливостями матеріалів для ліплення (глина, пластилін, віск, тісто).

Тема 21. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку, як засіб і середовище розвитку особистості

Зміст та виховне значення декоративно-прикладної діяльності. Декоративне мистецтво і народні промисли Поділля у формуванні шанобливого ставлення до культурно-історичної спадщини краю. Декоративне малювання: трансформування природних форм у орнаментальні мотиви, елементи декоративного малювання, принципи побудови візерунків, декоративні розписи. Декоративне ліплення: декоративні пластини, ліплення за мотивами народної іграшки, посуд.

Тема 22. Історія та класифікація яворівських іграшок

Елементи та кольори яворівської іграшки. Методика навчання малювання за мотивами яворівської іграшки.

Тема 23. Косівська кераміка

Історія косівської кераміки. Елементи та кольори кераміки. Компонування елементів косівської кераміки на площині. Методика малювання гончарних виробів за мотивами косівської кераміки.

Тема 24. Елементи та кольори опішнянської кераміки

Історія опішнянської кераміки. Компонування елементів кераміки на площині. Методика малювання гончарних виробів за мотивами опішнянської кераміки.

Тема 25. Історія петриківського розпису

Елементи та кольори петриківського розпису. Техніка перехідного мазка. Послідовність виконання елементів петриківського розпису. Методика малювання виробів за мотивами петриківського розпису.

Тема 26. Особливості розвитку інтересу до зображувальної діяльності

Роль інтересу в навчанні дітей образотворчої діяльності Психолого-педагогічна характеристика інтересу, його особливості. Діагностика виявлення інтересу у дошкільників. Способи формування у дітей інтересу до зображувальної діяльності.

Тема 27. Спільна робота дошкільного навчального закладу та сім'ї з питань розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва

Мета, завдання і методи розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва в сім'ї. Форми і методи педагогічної взаємодії дошкільного навчального закладу з родинами з питань художньо-естетичного розвитку дітей.

4. Структура освітнього компонента

Назви тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	аудиторні	у тому числі			самост. робота
лекції			семінари	практичні		
3 семестр						
Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні особливості розвитку образотворчої діяльності	4	2	2	-	-	2
Тема 2. Образотворча діяльність, як фактор і середовище розвитку особистості	4	2	2	-	-	2
Тема 3. Альтернативні підходи до класифікації видів образотворчої діяльності	6	4	2	2	-	2
Тема 4. Зміст Базового компонента дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності	6	4	2	-	2	2
Тема 5. Інтеграція методів та прийомів для реалізації педагогічної мети в різних технологіях освітнього процесу образотворчої діяльності	4	2	-	2	-	2
Тема 6. Організація та проведення занять в дитячому садку	4	2	2	-	-	2
Разом	28	16	10	4	2	12

4 семестр						
Тема 7. Форми організації занять образотворчої діяльності	4	2	-	2	-	2
Тема 8. Альтернативні підходи до планування занять з образотворчої діяльності	4	2	-	2	-	2
Тема 9. Кольорознавство	4	2	-	2	-	2
Тема 10. Історія живопису	4	2	-	2	-	2
Тема 11. Особливості зображення овочів і фруктів	6	4	-	2	2	2
Тема 12. Зображення форм рослинного світу	4	2	2	-	-	2
Тема 13. Зображення форм тваринного світу	4	2	2	-	-	2
Тема 14. Малювання людини	6	4	2	-	2	2
Тема 15. Сюжетне малювання	6	4	2	-	2	2
Тема 16 . Малювання у різних вікових групах	6	4	2	-	2	2
Тема 17. Аплікація у різних вікових групах	6	4	2	-	2	2
Тема 18. Конструювання. Види конструювання	6	4	2	-	2	2
Тема 19. Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва.	4	2	2	-	-	2
Тема 20. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення	4	2	-	2	-	2
Тема 21. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку, як засіб і середовище розвитку особистості.	3	2	-	2	-	1
Тема 22. Історія та класифікація яворівських іграшок	3	2	-	-	2	1
Тема 23. Історія петриківського розпису	6	4	-	2	-	2
Тема 24. Косівська кераміка.	5	3	2	-	1	2
Тема 25. Елементи та кольори опішнянської кераміки	3	2	-	-	2	1
Тема 26. Особливості розвитку інтересу до зображувальної діяльності	4	2	-	-	2	1

Тема 27. Спільна робота дошкільного навчального закладу та сім'ї з питань розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва	3	2	2	-	-	1
Разом	92	55	20	16	19	37
Усього годин	120	71	30	20	21	49

5. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
1.	3	Альтернативні підходи до класифікації видів образотворчої діяльності	2
2.	5	Інтеграція методів і прийомів для реалізації педагогічної мети в різних технологіях освітнього процесу образотворчої діяльності	2
3.	7	Форми організації занять образотворчої діяльності	2
4.	8	Альтернативні підходи до планування занять з образотворчої діяльності	2
5.	9	Кольорознавство	2
6.	10	Історія живопису	2
7.	11	Особливості зображення овочів і фруктів	2
8.	20	Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення	2
9.	21	Декоративна діяльність дітей дошкільного віку, як засіб і середовище розвитку особистості	2
10.	23	Косівська кераміка	2
Разом			20

6. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
1.	4	Зміст Базового компонента дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності	2
2.	11	Особливості зображення овочів і фруктів	2
3.	14	Малювання людини	2
4.	15	Сюжетне малювання	2
5.	16	Малювання у різних вікових групах	2
6.	17	Аплікація у різних вікових групах	2
7.	18	Конструювання. Види конструювання	2

8.	22	Історія та класифікація яворівських іграшок	2
9.	24	Елементи та кольори опішнянської кераміки	1
10.	25	Історія петриківського розпису	2
11.	26	Особливості розвитку інтересу до зображувальної діяльності	2
Разом			21

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	№ теми	Назва теми	К-ть годин
1.	1	Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні особливості розвитку образотворчої діяльності	2
2.	2	Образотворча діяльність, як фактор і середовище розвитку особистості	2
3.	3	Альтернативні підходи до класифікації видів образотворчої діяльності	2
4.	4	Зміст Базового компонента дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчій діяльності	2
5.	5	Інтеграція методів та прийомів для реалізації педагогічної мети в різних технологіях освітнього процесу образотворчої діяльності	2
6.	6	Організація та проведення занять в дитячому садку	2
7.	7	Форми організації занять образотворчої діяльності	2
8.	8	Альтернативні підходи до планування занять з образотворчої діяльності	2
9.	9	Кольорознавство	2
10.	10	Історія живопису	2
11.	11	Особливості зображення овочів і фруктів	2
12.	12	Зображення форм рослинного світу	2
13.	13	Зображення форм тваринного світу	2
14.	14	Малювання людини	2
15.	15	Сюжетне малювання	2
16.	16	Малювання у різних вікових групах	2
17.	17	Аплікація у різних вікових групах	2

18.	18	Конструювання. Види конструювання	2
19.	19	Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва.	2
20.	20	Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення	2
21.	21	Декоративна діяльність дітей дошкільного віку, як засіб і середовище розвитку особистості.	1
22.	22	Історія та класифікація яворівських іграшок	1
23.	23	Косівська кераміка.	2
24.	24	Елементи та кольори опішнянської кераміки	2
25.	25	Історія петриківського розпису	1
26.	26	Особливості розвитку інтересу до зображувальної діяльності	1
27.	27	Спільна робота дошкільного навчального закладу та сім'ї з питань розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва	1
Разом			49

9. Методи та технології навчання

Методи викладання освітнього компонента спрямовані на розв'язання навчальних завдань.

Вибір методів і технологій викладання та навчання здійснюється залежно від мети заняття, змісту, навчальних можливостей здобувачів освіти, особливостей особистості викладача, матеріально-технічного забезпечення.

Засоби навчання, які застосовуються при викладанні освітнього компонента, є словесні, наочні й практичні. Серед форм та методів подачі навчального матеріалу з Методики організації образотворчої діяльності дітей:

1. Структурно-логічне навчання: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

2. Контекстне навчання: ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності, як навчальної, наукової, так і практичної.

3. Імітаційне навчання, основою якого є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі.

4. Проблемне навчання, яке здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу.

Застосовуються професійно-ігрові технології викладання: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких

формується вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо); діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Подані матеріали дозволяють здобувачеві освіти самостійно планувати терміни та обсяги змістової складової навчальної діяльності, прогнозувати її результативність

За рівнем активності: пояснювально-демонстраційний, дослідницький.

За функцією: усне викладання матеріалу, закріплення, самостійна робота щодо засвоєння навчального матеріалу, перевірка і оцінка знань та умінь.

Самостійна робота здобувачів освіти включає дві складові: самостійна підготовка до аудиторних занять, до занять у режимі онлайн, підготовка до тематичного тестового контролю та рубіжного контролю.

10. Методи та форми контролю

Методами та формами контролю результатів навчання є: экзамени; комплексні іспити; стандартизовані тести; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю знань здобувачів:

- поточний;
- підсумковий экзамен.

Поточний контроль знань здобувачів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях, практичну та самостійну роботу.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі экзамену за экзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання (письмово чи усно). Экзаменаційні білети повинні бути затвердженими в установленому порядку.

Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Методами і засобами оцінювання підготовки до занять та виконання практичних завдань виступають: усний контроль (індивідуальне і фронтальне опитування здобувачів освіти); засоби письмового контролю (тестові завдання, контрольні роботи, ситуаційні задачі), індивідуальні завдання – написання рефератів.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання екзамену за рейтинговими показниками.

Норми і критерії оцінювання знань запланованих програмних результатів навчання
Оцінка «відмінно». Здобувач освіти відповідно до освітнього компонента виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, сформулював повні відповіді на всі поставлені запитання, виявив креативність та уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань; має загальний високий рівень ерудиції та культури мови, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
Оцінка «добре». Здобувач освіти міцно засвоїв програмний матеріал, вміє логічно і послідовно його викласти, має повні та системні знання з освітнього компонента, точно формулює означення й правила, не допускає істотних помилок у відповідях на запитання, вільно оперує навчальним матеріалом освітнього компонента, знає наукову й довідкову літературу, має здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Виявив уміння застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, глибоко розуміє матеріал але знання з окремих тем мають неповний характер, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей, у відповідях він допускає недоліки, які може самостійно виправити.
Оцінка «задовільно». Здобувач освіти виявив знання основного навчального матеріалу в необхідному для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності обсязі, виявив поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, давав неповні відповіді на поставлені запитання із

застосуванням певних штампів, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, у процесі їхнього виконання допускав суттєві помилки, які міг усунути лише за допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно». Здобувач освіти не засвоїв переважної частини програмного матеріалу, має поверхове, фрагментарне уявлення про освітній компонент, допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань, на більшість запитань не давав відповіді, не здатний використати наявні знання під час виконання простих практичних завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання.

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Базова література

1. Борин Г. В. Художньо-естетичний розвиток дітей: навчально-методичні рекомендації для проведення практичних занять студентів спеціальності «Дошкільна освіта» : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ. 2019. 56 с.

2. Борин Г. В. Художня праця: навчально-методичні вказівки для проведення практичних занять студентів спеціальності. «Дошкільна освіта». Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2011. 89 с

3. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво: навч.-метод. посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с.

4. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Методика навчання дітей молодшого віку: навч.- метод. посіб. Ч. 2. Івано-Франківськ, 2017. 246 с.

5. Дронова О. О. *Дитячий малюнок як засіб збагачення педагогічної компетентності батьків*. Вісн. Глухів. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. Вип. 2. Глухів: ГДПУ, 2013. С. 45- 50.

6. Дронова О. О., Мезіна О. О. *Діагностика та корекція внутрішньо-сімейних стосунків засобами дитячого малюнка*. Гуманізація навчально-виховного процесу: 36. наук, праць. Вип. IX / Заг. ред. Л. Л. Льогенського, В. І. Сипченко. Слов'янськ, 2010. С. 126-130.

7. Дубина Л. Фантазуємо разом. *Дошкільне виховання*. 2015. №2. С. 16–17.

8. Красовська О. О. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до впровадження креативних технологій, нестандартних

художніх технік на заняттях зображувальної та декоративної діяльності. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання : монографія / авт. кол. : В. Є. Борова, Л. В. Ілюк, О. Ф. Кирилович та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовської. Рівне : О. Зень, 2021. 520 с. С. 270 - 306.

9. Красовська О. О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій: монографія. Рівне: Видавець О. Зень. 2017. 480 с.

10. Красовська О.О. Технології викладання освітньої галузі «Мистецтво». Перероблене і доповнене видання. Львів: Новий світ 2000. 2020. 154 с.

11. Красовська О. О. Художньо-педагогічні знання у змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання: монографія. /За заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2014. с. 294-317.

12. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Молодший дошкільний вік: Посібник. Харків: «Ранок», 2017. 208 с.

13. Кривоніс М. Л. Образотворча діяльність. Ранній вік: Посібник. Базовий компонент дошкільної освіти до всіх чинних програм. Нова редакція./ М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 160 с.

14. Кривоніс М. Л. Образотворча діяльність. Середній вік: Посібник/ М. Л. Кривоніс, О. Л. Дроботій. Харків: «Ранок», 2015. 208 с.

15. Матвієнко С.І. Художня праця та основи дизайну. Навчальний посібник. Ніжин. 2016. 200 с.

16. Ланіна І. В. Образотворче мистецтво для малят. 3-4 роки: Метод. посібник/ І. В. Ланіна, Н. В. Кучєєва. Харків: ТОВ Вид-во «Ранок», 2014. 96 с.

17. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навчальний посібник. Київ: Слово, 2010. 172 с.

18. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ Г.В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур. 2-ге вид., перер. та доп. Київ: Слово, 2011. 376 с

19. Онищенко А. Ліпимо з тіста. *Дошкільне виховання*. 2012. №6. С. 24–25.

20. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник / за ред. Г. В. Сухорукової. К. : Слово, 2010. 376 с.

21. Скотаренко О. В. Розвиток творчих здібностей гуртківців засобами декоративно-ужиткового мистецтва. *Трудове навчання в школі*. 2016. № 1 (133). С. 43- 47.
22. Сухар В.Л. Конструювання в ДНЗ. Харків: «Ранок», 2016. 176 с.
23. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура : навчальний посібник. Львів: Аверс, 2010. 496 с.
24. Художньо-естетична діяльність. Старша група: Методичне забезпечення Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2012. 128 с.

11.2. Допоміжна література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / авт. кол.: Байєр О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Наук. кер. Піроженко Т. О. Київ. 2021. 37 с.
2. Богуш А. М. Вектор наступності державних стандартів дошкільної і початкової ланок освіти. Науковий вісник МНУ ім. В. Сухомлинського. Миколаїв, 2012. Вип. 37, т. 1. С. 46–49.
3. Гавриш Н. «Мовлення дитини. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». *Дошкільне виховання*. №3. 2021. С. 3-8.
4. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 Урядовий кур'єр. 2018. № 38. 43 с.
5. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
6. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWt_PYU9IWXM/view/ 27.10.2016 р. 40 с.
7. Косенчук О. «Дитина в соціумі. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 3-7. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/Pidvyshchennya%20kvalifikatsiyi/15.04/Dv_2021-04-Kosenchuk.pdf
8. Красовська О. О. Професійна підготовка майбутніх вихователів ЗДО у галузі художньо-естетичного виховання засобами технологій контекстного навчання. Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі. Збірник статей. Луцьк. 2019. С. 42-44.
9. Мельничук Л.Б., Марчук О.О., Красовська О.О., Шкабаріна М.А. Педагогічний аналіз готовності майбутніх вихователів до морального

виховання старших дошкільників. Інноваційна педагогіка, 2021. Вип. 32. Теорія і методика професійної освіти. С. 95-99.

11. Методичні рекомендації до написання та захисту курсової роботи з фахових методик дошкільної освіти. Авт.-уклад. Борова В. Є., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І. Рівне : ПВНЗ МЕРУ ім. акад. Степана Дем'янчука. 2021. 32 с.

12. Нерянова С., Швачова О. Досягнення та перспективи розвитку дошкільної освіти. Робота з оновлення Базового компонента дошкільної освіти. Дошкільне виховання. №1. 2021. С. 3-6

13. Половіна О. «Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». Дошкільне виховання.

14. Програма «Українське дошкілля». / О. І. Білан. За заг. Ред. О. В. Низковської. Тернопіль: Мандрівець. 2017. 256 с

15. Програма «Дитина». Оновлена. 2020. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко та ін. Наук. кер. В. О. Огневюк. Київ. 2016. 304 с

16. Програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.

17. Семенов О.С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі: монографія/ Нац. академія пед. наук України. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2017. 520 с. 20.Шевчук А. «Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 20-23.

11.3. Інтернет-ресурси

1. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів. - http://intellectinvest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.

2.Державні бібліотеки України та інших країн. - http://intellectinvest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.

3.Електронні журнали: Методична скарбничка вихователя: https://shop.mcfr.ua/catalog/osvita/msv/utmsourcepedrada.com.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=about

Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу. URL : https://shop.mcfr.ua/catalog/osvita/organizatsiyno-rozporyadcha-dokumentatsiyadnz/#desc?utm_medium=refer&utm_source=pedrada.com.ua/&utm_campaign=about

4. Матеріали міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>).